

Aan de leden en burgerleden
van de gemeenteraad van Roosendaal

contactpersoon	: A. van Meer	Roosendaal	: 02-03-202
telefoonnummer	: 14 0165	ons zaaknummer	: 694195
onderwerp	: Stand van zaken Beschermd Wonen – Maatschappelijke Opvang – OGGZ en Verslavingszorg	uw kenmerk	:
		bijlage(n)	:

Beste leden en burgerleden van de gemeenteraad,

Graag willen wij u middels deze brief informeren over de stand van zaken binnen Beschermd Wonen (BW), de Maatschappelijke Opvang (MO) en Openbare Geestelijke Gezondheid (OGGZ). Er speelt veel op deze dossiers. Daarom zullen wij kort de stand van zaken per onderwerp toelichten in deze brief.

Regiovisie

In 2022 is gestart met het opstellen van een regiovisie. Het Ministerie van VWS (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) en de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) hebben gemeenten gevraagd om een regiovisie voor Beschermd Wonen (BW) en Maatschappelijke Opvang (MO) op te stellen. Reden hiervoor is dat alle gemeenten zelf verantwoordelijk worden voor BW en MO. Uitgangspunt voor de regiovisie is de Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) over de - niet vrijblijvende - samenwerking tussen gemeenten, om goede ondersteuning te kunnen blijven bieden aan inwoners die aangewezen zijn op BW en MO.

Op 17 oktober en 2 november 2022 zijn er 2 bijeenkomsten georganiseerd voor u. Tijdens de bijeenkomst is de concept regiovisie met u besproken en heeft u de mogelijkheid gehad nog relevante punten aan te geven. De definitieve versie is momenteel in routing voor besluitvorming in de 6 gemeenteraden in de regio.

Samenwerkingsovereenkomst

Zoals hierboven benoemd zijn Beschermd Wonen als Maatschappelijke Opvang taken die we als gemeente niet alleen kunnen organiseren en uitvoeren. Er is door het VNG-expertiseteam een impactanalyse uitgevoerd naar de verschillende mogelijke samenwerkingsvormen. In een (op)nieuw op te stellen samenwerkingsovereenkomst worden met elkaar afspraken gemaakt m.b.t. het uitvoeren van deze taken zoals bv. regionale inkoop, gezamenlijke besluitvorming / beleid etc. De uitgangspunten voor deze samenwerking zijn ook onderdeel van de regiovisie. Na instemming met de regiovisie door de gemeenteraden kan er verder worden gegaan met de uitwerking van de samenwerkingsovereenkomst.

Convenant 'Duurzame huisvesting en begeleiding van kwetsbare doelgroepen'

In 2021 is met zorgaanbieders, woningcorporaties en gemeenten in de regio gewerkt aan de totstandkoming van een convenant met leidende principes voor het huisvesten en begeleiden van

Gemeente Roosendaal
Vincentiusstraat 7, Postbus 5000
4700 KA Roosendaal
Telefoon 14 0165
Telefax (0165) 57 93 38
E-mail info@roosendaal.nl
Website www.roosendaal.nl

kwetsbare doelgroepen. Dit is gedaan omdat de huidige afspraken en voorrangstellingen voor het huisvesten en begeleiden van kwetsbare doelgroepen geen recht deed aan de transformatieopgave waar alle partners in de keten mee te maken hebben. De leidende principes in het convenant worden uitgewerkt in werkpakketten. In 2022 is hiermee een start gemaakt en krijgt vervolg in 2023. Er wordt ingezet op een duurzame samenwerking met elkaar als het gaat om huisvesting van kwetsbare inwoners.

Beschermd Wonen

Nieuw inkoopovereenkomst

Er heeft in 2022 een nieuwe inkoopronde voor Beschermd Wonen plaatsgevonden voor de nieuwe overeenkomst per 1 januari 2023. Er zijn 11 aanbieders gecontracteerd. Drie voorheen gecontracteerde aanbieders hebben niet ingeschreven, wel zijn twee nieuwe aanbieders gecontracteerd. Vier gecontracteerde aanbieders hebben een aantal onderaannemers aangewezen. Daarmee lijkt er een voldoende dekkend zorglandschap te zijn. Het accent van deze inkoop ligt op de transformatie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis.

Op 16 december 2022 heeft er een kennismakingsafpraak met de gecontracteerde aanbieders plaatsgevonden. Recentelijk hebben de regiogemeenten een bijeenkomst georganiseerd om samen met de aanbieders het zgn. Werkafsprakenboek op te stellen. Daarin worden de meest praktische uitvoeringsafspraken opgenomen. Met ingang van 1 maart 2023 kunnen andere beoogde aanbieders toetreden tot de raamovereenkomst waarmee het zorglandschap uitgebreid kan worden.

De nieuwe overeenkomst heeft een looptijd van ten hoogste 96 maanden bedragen, ingaand op 1 januari 2023 en eindigend op 31 december 2030. Na een initiële periode van 48 maanden zijn gemeenten en aanbieders in de gelegenheid om de raamovereenkomst op te zeggen met een opzegtermijn van 6 maanden. Met een lange contractduur verwachten we daarmee de komende jaren voldoende volume en continuïteit te kunnen bieden.

Transformatie

Het gehele veld van woonbegeleiding (maatschappelijke opvang, beschermd wonen, ambulante begeleiding) bevindt zich in een transformatiefase. Samen met alle partners in de keten willen we toewerken naar een situatie waarbij mensen zo kort mogelijk verblijven in een intramurale setting (binnen de muren van een zorg- of welzijnsinstelling) en zo veel mogelijk ambulant worden ondersteund vanuit een eigen woning. Dit doen we in lijn met het advies van de Commissie Dannenberg, dat uitgaat van het principe van een inclusieve samenleving: wonen in de samenleving is een grondrecht én voorwaarde voor maatschappelijk herstel en participatie.

In onze regio is gestart met het zo veel mogelijk scheiden van wonen en zorg. Het wooncomponent wordt alleen nog toegekend als dit noodzakelijk is. Dit vraagt van sommige zorgaanbieders dat zij hun bestaande woonvormen anders inrichten/ inzetten en met de cliënten de diverse zaken rondom inkomen en woonovereenkomsten regelen. Omdat dit tijd en geld vraagt, wordt er continue met zorgaanbieders en verhuurders van panden gekeken hoe we hen hierin het beste kunnen ondersteunen. Zo werken we met een compensatieregeling om zorgaanbieders (tijdelijk) financieel te compenseren. Daarnaast denken we mee met de transformatieplannen van zorgaanbieders en bemiddelen we waar nodig tussen zorgaanbieders en verhuurders/ woningcorporaties.

Nieuw verdeelmodel en compensatie

Het huidige financieringsmodel voor beschermd wonen is gebaseerd op historische gegevens die, voor onze regio, niet stroken met het huidige aantal cliënten. Na een eerder lobbytraject heeft de regio Bergen op Zoom daarom compensatie gekregen van het Rijk. Er is inmiddels een nieuw objectief verdeelmodel ontwikkeld. Op basis van dit nieuwe verdeelmodel gaat onze regio er in de toekomst fors op vooruit. Dit nieuwe verdeelmodel wordt echter pas (op zijn vroegst) vanaf 2024 stapsgewijs ingevoerd.

Woonplaatsbeginsel

Het woonplaatsbeginsel voor BW betekent dat gemeenten verantwoordelijk worden voor hun eigen inwoners. Nu is het nog zo dat de gemeente waar iemand zich meldt inhoudelijk en financieel verantwoordelijk is voor het verstrekken van BW. Vanaf 1 januari 2024 is echter de gemeente van herkomst hiervoor verantwoordelijk (indien het wetsvoorstel wordt aangenomen), ongeacht waar iemand zich meldt en ook ongeacht of iemand in een andere gemeente een plek voor BW krijgt toegewezen. Er is een landelijk implementatietraject uitgestippeld. De invoering wordt projectmatig aangepakt.

De ontwikkelingen rondom het woonplaatsbeginsel en het objectief verdeelmodel wordt meegenomen meenemen in de samenwerkingsafspraken.

Maatschappelijke Opvang (MO)

Het bieden van MO is een wettelijke taak van gemeenten onder de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Bergen op Zoom is centrumgemeente en verantwoordelijk voor de uitvoering van MO voor de gemeenten: Roosendaal, Woensdrecht, Steenbergen, Halderberge en Rucphen. Voor de uitvoering van MO wordt budget beschikbaar gesteld door het Rijk. MO is een vangnet voor mensen die tijdelijk onderdak, begeleiding, informatie en advies nodig hebben. Het vangnet bestaat uit een laagdrempelige basisvoorziening -waarop in geval van nood onmiddellijk een beroep kan worden gedaan- en uit diverse tussenvoorzieningen waar mensen worden begeleid richting uitstroom. Afgelopen jaar is de MO getransformeerd naar een herstelcentrum. MO gaat dus niet alleen over bed, bad en brood, maar juist ook over herstel; alle activiteiten die de zelfredzaamheid bevorderen en mensen terugbrengen tot enig niveau van zelfstandig maatschappelijk functioneren. Dit houdt in dat cliënten zelf -naar vermogen en draagkracht- moeten bijdragen aan een goede, definitieve oplossing.

Nieuwe contractering MO

In 2022 is de MO opnieuw aanbesteed. WijZijn Traversegroep biedt in samenwerking met ketenpartners in het kader van MO en aanpalende dienstverlening de volgende voorzieningen:

- Een opvanglocatie met 15 permanente bedden en 24/7 aanwezigheid van begeleiding of beveiliging in Bergen op Zoom;
- Een opvanglocatie (crisisopvang) met 8 ruime gezinskamers en begeleiding op werkdagen in Roosendaal;
- Woonbegeleiding in 6 tussen/doorstroomvoorzieningen (groepswoningen) verdeeld over de regio (19 bedden);
- Tussenvoorziening jongeren, bestaande uit (o.a.) casusmanagement en een logeerhuis in Roosendaal (2 bedden);
- 10 housing first trajecten i.s.m. Mozaïk (is sinds 2021 ondergebracht als maatwerkvoorziening);
- Structurele Winterregeling.

Daarnaast zijn er projecten vanuit de brede aanpak dak- en thuisloosheid geborgd binnen de nieuwe contractering van de MO. Het gaat om:

- Specialist schuldhulp en budgetbeheer en verslavingszorg;
- Specialistische kennis GGZ;
- Tussenvoorziening zwerfjongeren in Roosendaal. De tussenvoorziening zwerfjongeren is beschikbaar voor jongeren uit zowel de vallen- en opstaan groep als de zorggroep. Binnen de vallen- en opstaan groep is er sprake van jongeren die steeds opnieuw een hulpverleningstraject ingaan, vervolgens afhaken en zo weer op straat belanden. Binnen de zorggroep is er bij deze jongeren sprake van thuisloosheid gepaard met ernstige problematiek (verslaving en/of psychiatrisch, vaak in combinatie met geweld). Het gaat om jongeren die dakloos zijn, niet terecht kunnen in hun netwerk en niet (begeleid) zelfstandig willen gaan wonen.

Ondanks de samenwerking en inspanningen van alle partijen voor doorstroom van gasten van de MO hebben wij helaas nog steeds te maken met een toestroom van dak- en thuisloze mensen. Hierbij hebben wij geconstateerd dat er niet zo zeer behoefte is aan extra opvangplekken in de MO, maar vooral aan flexibele, vraaggerichte ondersteuning naar het perspectief van de inwoner waarbij wonen met begeleiding. Het uitgangspunt is: 'wonen eerst'. Door de verschillende 'doelgroepen' binnen de dak- en thuislozen is één oplossing voor wonen voor al deze inwoners complex. Binnen de MO wordt in samenwerking met verschillende partners, (zorg)-organisaties en gemeente gestuurd op doorstroom van gasten van de MO naar (begeleid) wonen in verschillende vormen (bijvoorbeeld middels een beschermd wonen indicatie of housing first trajecten waarbij cliënten gehuisvest worden en vervolgens ambulante begeleiding ontvangen in hun eigen woning). We merken echter dat er een groep is met complexiteit die vraagt om een andere aanpak. Dit heeft niet alleen te maken met het ontbreken van een goede beschermde woonvoorziening, maar ook met bijvoorbeeld het gebrek aan medewerking van de inwoner om zorg te ontvangen. Het gaat hier vaak om kwetsbare inwoners met een psychiatrische problematiek eventueel gecombineerd met verslavingsproblematiek en/of lvb-problematiek (licht verstandelijke beperking).

Actieplan dakloosheid

Begin december is het landelijk actieplan dakloosheid gepresenteerd. Het landelijke actieplan dakloosheid geeft invulling aan de ambitie om dakloosheid eind 2030 te beëindigen. Het actieplan bevat een aantal leidende principes en actielijnen met als doel dakloosheid terug te dringen door preventie en wonen eerst. De actielijnen van het landelijk actieplan dakloosheid die geen onderdeel zijn van de regiovisie worden opgenomen in het uitvoeringsprogramma van de regiovisie. Op deze manier wordt de verbinding gelegd met het landelijk actieplan.

Zorg & Veiligheid

Doorontwikkeling Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)

Het OGGZ-team is gepositioneerd in en gekoppeld aan het Zorg- en Veiligheidshuis (ZVH) de Markiezaten. Het OGGZ-team is een netwerk van (zorg)aanbieders die op allerlei levensgebieden van sociaal kwetsbare mensen een belangrijke rol spelen om de leefsituatie te verbeteren. Binnen het OGGZ-team werken hulpverleners vanuit de zorg- en welzijnsorganisaties GGZWNB, Novadic-Kentron, WijZijn Traverse Groep, Mozaïk en GGD samen met de Politie.

Het organiseren van bemoeizorg is een verantwoordelijkheid van de gemeenten in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en richt zich op hulp en toeleiding van sociaal kwetsbare burgers met psychiatrische problematiek, verslavingen, een verstandelijke beperking en meervoudige problemen op allerlei leefgebieden. Het OGGZ-team zet bemoeizorg (assertieve en outreachende zorg) in om zorgwekkende zorgmijders toe te leiden naar zorg. Het OGGZ-team verdeelt de casussen over twee sub-teams op basis van de regio waar de cliënt in of rondom woont: Bergen op Zoom of Roosendaal.

Vanaf 2020 tot en met heden wordt er ingezet op een doorontwikkeling van het OGGZ-team. Deze doorontwikkeling komt voort vanuit een onafhankelijk onderzoek dat is ingezet naar aanleiding van een tijdelijke opnamestop in 2019. Op dit moment richten we ons op de laatste aanbeveling van het onderzoek, het opstellen van een OGGZ convenant.

Naar verwachting zal eind maart 2023 het OGGZ convenant getekend worden door de organisaties die capaciteit leveren aan het OGGZ-team. Vervolgens zullen de gemeenten zorgen voor een passende financieringsvorm gericht op de langere termijn.

Borging Fasehuizen voor Ex-gedetineerden.

Als regio willen wij dat burgers veilig kunnen leven, mee kunnen doen in de samenleving en zo zelfredzaam mogelijk zijn. Indien nodig wordt zorg en ondersteuning ingezet, aansluitend en aanvullend op de eigen kracht en de sociale netwerken van de inwoner. Fasehuizen voor ex-gedetineerden dragen hieraan bij door middels verblijf en ambulante begeleiding gemotiveerde (ex-)gedetineerden te ondersteunen in het succesvol terugkeren in de maatschappij. Binnen de fasehuizen met ambulante begeleiding wordt gewerkt aan:

- Een normaal leven zonder criminaliteit;
 - Een toename van veiligheid en onderlinge betrokkenheid in de maatschappij;
 - Het creëren van maatschappelijk draagvlak voor de terugkeer van ex-gedetineerden in de samenleving.
- Na een succesvolle pilot binnen de brede aanpak dak- en thuisloosheid is besloten dit aanbod structureel in te bedden binnen het aanbod beschermd wonen.

Verslavingszorg

Realisatie Domus voorziening

Een groot gemis in het huidige regionale aanbod is een woonvoorziening voor cliënten met hoogcomplexere multiproblematiek (GGZ en verslaving, veelal in combinatie met langdurige dakloosheid). Hiervoor werken we samen met het Leger des Heils, de GGZWNB en diverse ketenpartners aan de realisatie van een zogenaamde Domus voorziening. Momenteel vindt de verbouwing plaats om de voorziening gereed te maken op het terrein van de GGZWNB in de gemeente Bergen op Zoom. In Q2 2023 wordt de Domus geopend.

Lokaal

Winteropvang arbeidsmigranten

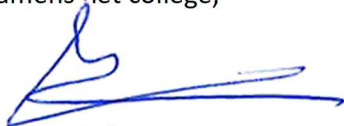
Eind 2022 heeft gemeente Roosendaal het initiatief genomen om een tijdelijke opvangvoorziening te realiseren aan de Kloosterstraat 1 voor dakloze arbeidsmigranten. Afgelopen maanden is nut en noodzaak van deze voorziening heel duidelijk geworden. Arbeidsmigranten die vanwege het verlies van werk (met huisvesting) op straat komen te staan, komen door de opvang vroegtijdig in beeld en kunnen effectief begeleid worden naar perspectief. Vanuit de opvang zijn reeds 24 personen door Stichting Barka terug naar het land van herkomst begeleid en hebben 27 personen werk met huisvesting gevonden.

Oorspronkelijk was de gedachte om de opvang open te houden tot 1 april.

Gemeente Roosendaal wenst echter de openstelling van de opvang met max. 2 maanden te verlengen. Dit om eerst af te wachten en zicht te krijgen wat het effect van de seizoenswisseling gaat zijn alvorens de voorziening te sluiten. Ook wordt zo de mogelijkheid gecreëerd voor een meer geleidelijke afbouw van de voorziening richting de zomer.

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders van Roosendaal,
namens het college,

R. van Ginderen
Wethouder Zorg